

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ
-ΣΕΛΙΔΕΣ
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΑ
#ΑΡΧ. 2016/11/16
5€

ΚΩΔΙΚΟΣ: 08 21406

*Ασπίρηνη για μένα η αγία,
αιέτηση για πάντα
η νοσταλγία του γυρισμού
το δρόμο άνοιξε έστω κι αργά
τον Κάστερο Παναγία.*

ΛΕΡΙΑΚΑ ΝΕΑ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΕΝΩΣΗΣ ΛΕΡΙΩΝ

Χρόνος 41ος • Αριθμός Φύλλου 458 • Νοέμβριος - Δεκέμβριος 2016 • Τιμή Φύλλου 3 €

• Γραφεία: Αντ. Θεοχάρη & Φλέσσα 60-62, 185 38 Πειραιάς, Τηλ.-Fax 210 4537446 • leriakanea64@yahoo.com

ΕΝΑΣ ΞΕΧΑΣΜΕΝΟΣ ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΑΝΤΑΡ
Αερόφωνο σε παραβολική τάφο

Σελ. 9

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ 1973

Σελ. 17

Σελ. 14 & 15

ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΟΡΘΟΔΟΞΗ

ΓΡΑΦΕΙ
ο Χ.Ε. Παπαδόπουλος

Ένας ξεχασμένος Πρόδρομος του Ραντάρ το Αερόφωνο Ο επονομαζόμενος "Τοίχος Ακρόασης" του Ο. Πατέλα

Ο "Τοίχος Ακρόασης" του Ο. Πατέλα

Η επεξηγηματική πινακίδα

Αερόφωνο Galileo σε λειτουργία

Με την εξέλιξη της αεροναυτικής βιομηχανίας του '20 και του '30, και την σημασία της στο πόλεμο, μεγάλωναν παράλληλα και οι ανάγκες της άμυνας. Ήδη από τον Α'ΠΠ, στους βομβαρδισμούς αντιπάσσονται ενεργητικά έργα άμυνας (αντιαεροπορικό πυροβολικό) και παθητικά (καταφύγια), που εξαρτώνται όμως από πρόωρη παρατήρηση για να σημάνουν συναγερμό.

Το αερόφωνο ανταποκρίνεται σ' αυτά τα βασικά προσόντα, και εμφανίζονται οι πρώτες στοιχειώδεις συσκευές. Μπορούμε να τις καθορίσουμε σαν "συσκευές νηπτικής κατευθυντήριας λήψης" και όντας ουσιαστικά παθητικές, διαφοροποιούνται από την αρχή του radar (και στην ναυτική του εκδοχή του sonar).

Και το radar και το sonar (ως το πασίγνωστο βυθόμετρο) είναι πράγματι "ενεργητικοί υποκλοπέες", παρατηρούν δηλαδή τον ήχο μιας ώθησης (ραδιοκύματα πρώτον, ηχοκύματα δεύτερον) που εξέπεμψαν αυτοί οι ίδιοι. Το αερόφωνο, παρά τα προσόντα του (δηλ. δεν δηλώνει την παρουσία του και δεν χρειάζεται ενέργεια) χρησιμοποιείται όμως μόνο στην ξηρά, και αυτός ο περιορισμός, με την ελάχιστη δυνατότητα, το καταδίκασε σε μία γρήγορη εξαφάνιση αμέσως μετά τον πόλεμο με την έλευση του radar. Μέχρι όμως τον Β'ΠΠ είχε μια σημαντική θέση στο δίκτυο παρατήρησης της αεράμυνας

Από αερόφωνα έγινε παραγωγή αρκετών μοντελών, αλλά όλα αποτελούνται από ένα αριθμό δύο ως τέσσερα στοιχεία αντίληψης με διαφορετική μορφή και μέγεθος (συνδεδεμένα με το χειριστή μέσω ενός ακουστικού), και μια μεταλλική κατασκευή στερεωμένη στο έδαφος, συνήθως στο κέντρο μιας παραβολικής τάφρου. Η συσκευή κινείται στις δύο κατευθύνσεις προσανατολιζόμενη μέσω κινητών χειριστηρίων από δύο χειριστές εκ των οποίων ο ένας ψάχνει το azimuth και ο άλλος το ύψος.

Αυτές οι γενικές εκτιμήσεις βρίσκουν στη Λέρο την πρακτική τους εφαρμογή το δεύτερο ήμισυ του '20, όταν η δυναμικότητα των α-

εροναυτικών εγκαταστάσεων στους κόλπους του Λακκιού και του Παρθενιού χρειάζεται άμεσα με ένα δίκτυο θέσεων πυροβολαρχιών στους γύρω λόφους.

Προφανώς αυτές πρέπει να συντονιστούν, και επικεφαλής των 24 πυροβολαρχιών και των πυρήνων των πυροβόλων, συγκροτείται στο όρος Πατέλα η Διοίκηση DICAT-FAM (Αντιαεροπορική Άμυνα Περιοχής και Μέτωπο στη Θάλασσα).

Ο σκοπός της είναι να συλλέγει πληροφορίες από τα παρατηρητήρια και του Αρχηγείου του Λακκιού, για να τις εξακριβώσουν και να δώσουν διαταγή στις πυροβολαρχίες για πυρ. Οι επικοινωνίες και από τις δύο πλευρές, γίνονται κανονικά με το τηλέφωνο σε αιωρούμενες γραμμές, ενώ διαφορετικά με ραδιοτηλέφωνα και οπτικά σήματα.

Η σύνθεση του Ο. Πατέλα, σε απόσταση 80 χρονών, αντιπροσωπεύει σήμερα μία σημαντική θέση σ' αυτή την ιστορική κληρονομιά του νησιού που αποτελεί ένα "Υπαίθριο Μουσείο" ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για τους ιστορικούς και ισχυρή έλξη για ένα εναλλακτικό τουρισμό. Δίπλα στις γενικές εγκαταστάσεις που διασώθηκαν απ' τους βομβαρδισμούς, την αδιαφορία, την παρακμή από τα στοιχεία της φύσης και τον άνθρωπο, μπορούν να ταυτοποιηθούν εκείνες οι κυριολεκτικά τεχνικές, πολύ κατεστραμμένες και βανδαλισμένες αλλά ευδιάκριτες.

Αυτές αποτελούνται κυρίως από το bunker της Διοίκησης, υπόγειο και ενισχυμένο με 2 μέτρα μπετόν, εξοπλισμένο με είσοδο προστασίας αερίων, ηχομονωτικούς τηλεφωνικούς θαλάμους, ράδιο συσκευές, και μία δεύτερη πόρτα προστασίας αερίων με επικοινωνία με το παρατηρητήριο. Από αυτή την εγκατάσταση μένει το εξαγωνικό σώμα και η εξωτερική είσοδος, ενώ η σκεπή της αίθουσας του παρατηρητηρίου είναι κατεστραμμένη μετά από τους βίαιους βομβαρδισμούς της τελικής μάχης.

Γύρω από το bunker, ήταν παρατεταγμένα οι τοποθεσίες των πυροβόλων για την κοντινή αεράμυνα, η αποθήκη πυρομαχικών, ο πυροβολέας, η ηλεκτρογεννήτρια, το αερόφωνο

σε παραβολική τάφρο.

Εκείνο όμως που εκπλήσσει περισσότερο τον επισκέπτη, είναι μία ιδιόρρυθμη οικοδομική κατασκευή, αρχιτεκτονικής κομψότητας για την αρμονική αναλογία σύνθεσης (στην πραγματικότητα, κατασκευασμένη σύμφωνα με ένα ακριβή λειτουργικό σχεδιασμό). Είναι ένα σπάνιο δείγμα δομικού αεροφώνου (το επονομαζόμενο "Ακουστικός Τοίχος") με λήψη 360°, αποτελούμενο από τρεις παραβολικούς τομείς, αυτόνομους λειτουργικά και εξοπλισμένους με το σχετικό χαρακώμα ακρόασης, εστιασμένο στον τομέα, όπου έμπαινε ο χειριστής.

Αυτός μπορεί να συλλαμβάνει τον θόρυβο της μηχανής του αεροπλάνου που πλησίαζε μέχρι 24 χμ. με άριστες συνθήκες, και μετακινούμενος κατά μήκος του χαρακώματος αναγνώριζε το σημείο της μέγιστης έντασης, που όριζε την κατεύθυνση από όπου έφθανε το σήμα. Δεν ήταν όμως σε θέση να καθορίσει το ύψος και την απόσταση, που λαμβάνονταν από το κοντινό αερόφωνο, το οποίο, πληροφορημένο από την κατεύθυνση, τοποθετείται γρήγορα στις μεταδιδόμενες συντεταγμένες. Σε συνεργασία με το εξαρτημένο αερόφωνο και χάρη στην μέγιστη ευαισθησία, αποτελούσε μια ιδιαίτερη πρόοδο στην πιθανή αντίληψη της επίθεσης.

Το υπάρχον δείγμα του Ο. Πατέλα φαινόταν αρκετά κατεστραμμένο στην κεντρική πλευρά του κάθε τοίκου, σε ανταπόκριση με το κεντρικό κυλινδρικό σώμα, χωρίς την προστασία της μπετονένιας πλάκας που αποτελούσε τη στέγη της υπόγειας αίθουσας, ενώ οι δύο από τα χαρακώματα ήταν σε διάφορα σημεία κατεστραμμένες.

Μετά από πρόταση και συνεισφορά του ιστορικού L. Alberghini και με την έγκριση του Δήμου μας και την στήριξη της Τεχνικής Υπηρεσίας, ο σύλλογος ΑΙΑΔ προώθησε την ελάχιστη επισκευή με προστασία και σταθεροποίηση των υπάρχοντων ανοιγμάτων στην κατασκευή και την ανάκτηση των χαρακωμάτων.

Το έργο επισκευής συμπληρώθηκε από μια διακριτική επεξηγηματική πινακίδα.